

ресивності (проблемності), версифікувати підходи до визначення депресивних територій, зокрема на основі відносно невеликої кількості показників.

Література

1. **Нефедова Т.Г.** Сельская Россия на перепутье: географические очерки / Т.Г. Нефедова. – М. : Новое изд-во, 2003. – 109 с.
2. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2850-15>.
3. **Барановський В.А.** Екологічна географія і екологічна картографія / В.А. Барановський. – К. : Вид-во "Фітосоціоцентр", 2001. – С. 138-139.
4. **Лист Міністерства економіки України Кабінету Міністрів України № 41-20/23717-10** від 15 серпня 2006 р. "Щодо визнання територій депресивними".
5. **Розвиток сільських територій України.** – К. : ІВЦ Держкомстату України, 2006. – С. 148.

Питюлыч М.М. Проблемы определения депрессивных сельских территорий в современных условиях

Сделана попытка охарактеризовать критерии и методику выделения сельских депрессивных территорий. Поданы предложения по усовершенствованию законодательной базы, регламентирующей мероприятия региональной политики. Внесены предложения по усовершенствованию системы показателей, регламентирующих отнесение определенной территории или определенного населенного пункта к депрессивным.

Ключевые слова: депрессивная территория, критерии, методика, сельские территории.

Pityulych M.M. Problems of determination of the depressed rural territories in modern conditions

In the article done attempt to describe criteria and method of selection of rural depressed territories. Suggestions on the improvement of legislative base which regulates the measures of regional policy are given. Suggestions in relation to the improvement of the system of indexes which regulate attributing of certain territory or certain settlement to depressed are brought.

Keywords: depressed territory, criteria, method, rural territories.

УДК 332.12 **Асист. О.А. Похильченко¹ – НУ "Львівська політехніка"**

ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ ДЕРЕВООБРОБНОГО КЛАСТЕРА НА ТЕРИТОРІЇ ЗАХІДНОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ

Оцінено територіальне розташування галузей лісопромислового комплексу, зокрема деревообробної галузі та виявлено наявність тісних взаємозв'язків між підприємствами цієї сфери, насамперед у Західному регіоні. Ідентифіковано найбільші центри деревообробної промисловості та встановлено передумови формування деревообробного кластера на території Західного регіону України.

Ключові слова: інтеграція, кластер, конкурентоспроможність, кластерна модель розвитку.

Постановка проблеми. Підвищення конкурентоспроможності економіки на засадах побудови кластерної моделі розвитку є предметом багатьох наукових досліджень. Проте, дотепер в Україні немає жодного конкурентос-

¹ Наук. керівник: проф. Є.В. Крикавський, д-р екон. наук – НУ "Львівська політехніка"

проможного кластера, який зміг би скласти конкуренцію світовим виробникам на міжнародному ринку. Однією із перспективних галузей, у якій організація виробництва на засадах кластерної моделі може найбільш повною мірою реалізувати потенціал такої форми бізнесу завдяки чітко вираженій географічній концентрації підприємств, є деревообробна промисловість. Загалом, ситуація в деревообробній промисловості є доволі складною. Зіставлення сильних позицій, притаманних галузі, які насамперед проявляються у наявності потужних виробництв, які можуть стати осередками зосередження навколо себе мережі дрібних та середніх підприємств, а також їхня територіальна концентрація, насамперед, у Західному регіоні України, де зосереджено центри заготівлі та споживання лісосировини та деревообробної продукції, за наявної дезорганізації та відсутності між самими виробниками та між ними і низкою інших суб'єктів господарювання із суміжних галузей налагодженої взаємодії, у поєднанні із потенційними можливостями, які відкриває інтеграція підприємств до деревообробного кластера, створює реальні передумови для зменшення загроз зовнішнього середовища та часткової або повної нейтралізації слабких позицій галузі. Згідно з теорією обмежень Е. Голдратта (ТОС), слабкі позиції можна з впевненістю назвати вузькими місцями або обмеженнями, які потребують максимальної уваги та концентрації зусиль з метою їхньої ліквідації. Саме це завдання має лежати в основі створення деревообробного кластера. Зокрема, у 2006 р. було започатковано проект "Кластерний аналіз лісового господарства, деревообробної та меблевої промисловості Закарпатського регіону України" в рамках Швейцарсько-українського проекту розвитку лісового господарства FORZA, координатором якого виступив Швейцарський фонд розвитку та міжнародного співробітництва "Інтеркорпорейшн" [1]. За підсумками виконаного кластерного аналізу, зокрема Карпатського регіону, (до складу увійшли: Закарпатська, Львівська, Івано-Франківська та Чернівецька області), виявлено неабиякий потенціал загалом лісового сектора України, який має такі переваги, як підвищений попит на продукцію, умовно нескінченний ресурс, глибинні історичні традиції розвитку [2, с.1,4].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідженням та аналізом теоретичних та практичних аспектів кластерних утворень, їхньої ролі та місця у підвищенні конкурентоздатності регіонів, країн та безпосередньо самих учасників займається багато науковців. Серед зарубіжних фахівців насамперед варто виокремити М. Портера (засновника теорії кластерів) та М. Єнрайта (засновника теорії регіональних кластерів), а з-поміж українських авторів. С.І. Соколенка, в коло наукових інтересів якого входить дослідження впливу кластерів на конкурентоздатність регіональної економіки [1], М.П. Войнаренка, який одним із перших в Україні втілював кластерні ініціативи у життя, сформувавши концепцію регіонального розвитку Хмельниччини на базі впровадження кластерів (Програма регіонального економічного розвитку "Поділля Перший") [3], В.І. Дубницького, який дослідив умови формування та перспективи розвитку, насамперед, промислових та нанокластерів [4]. Окремі аспекти цієї форми інтеграції підприємств дослідив також О.А. Похильченко [5, 6]. Проте, питання формування кластерних форм оптимізації регіональної економіки і, зокрема, деревообробної промисловості,

особливо в умовах економічної кризи залишаються недостатньо дослідженими та потребують ґрунтовного вивчення.

Формулювання мети дослідження. Метою написання роботи є дослідження потенціалу деревообробного виробництва на території Західного регіону України та виявлення передумов формування деревообробного кластера на цій території.

Виклад основного матеріалу. Динаміку обсягів виробництва продукції деревообробної галузі впродовж останніх років можна простежити на прикладі областей Західної України, де спостерігають значну концентрацію підприємств лісопромислового комплексу. До переліку аналізованих областей належать: Волинська, Закарпатська, Івано-Франківська, Львівська, Рівненська, Тернопільська, Хмельницька, Чернівецька. Зокрема, на основі систематизації статистичної інформації стосовно обсягів виробництва таких основних груп продукції деревооброблення, як "деревина, уздовж розпилена чи розколота, завтовшки більше 6 мм", "бруски, планки та фриз для паркетного або дерев'яного покриття підлоги, профільованих, незібраних, з деревини листяних порід", "вікна, двері, їх рами та пороги, дерев'яні", "фанера клеєна" в розрізі областей західного регіону, можна схематично представити сукупну їхню частку (на рисунку позначається у формі %) у забезпеченні загального обсягу виробництва продукції деревооброблення в Україні в динаміці (рис. 1, 2).

Рис. 1. Динаміка обсягів виробництва продукції деревообробного виробництва восьми областей Західної України: Волинської, Закарпатської, Івано-Франківської, Львівської, Рівненської, Тернопільської*, Хмельницької, Чернівецької

Джерело: складено на підставі [7]; * Обсяги виробництва деревини, уздовж розпиленої чи розколотої, подано без урахування Тернопільської області через відсутність інформації у базі даних Державного комітету статистики.

Наведені рисунки демонструють істотний вклад областей Західної України у виробництво деревообробної продукції (крім меблів). Так, підприємства семи областей, яких досліджували, виробляють понад 50 % сировини для виробництва паркетної продукції, близько половини обсягів деревини

ни, уздовж розпиленої або розколотої, що є основним матеріалом для виробництва деревостружкових та деревоволокнистих плит основної сировини для виробництва, насамперед, меблевої продукції. Також варто зазначити, що понад 60 % всього обсягу виробництва фанери забезпечують три області – Закарпатська, Івано-Франківська та Рівненська.

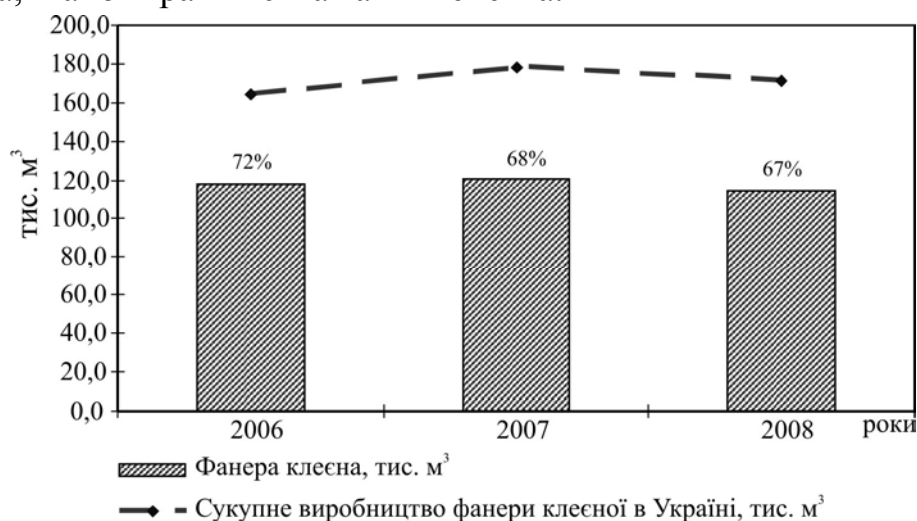

Рис. 2. Динаміка обсягів виробництва фанери клеєної трьох областей Західної України: Закарпатської, Івано-Франківської, Рівненської*

Джерело: складено на підставі [7]; * Інші області не увійшли до складу через відсутність інформації щодо обсягів виробництва у базі даних Державного комітету статистики.

Продовжуючи аналіз, доцільно навести частку зазначених областей у загальному обсязі реалізованої продукції підприємствами, які спеціалізуються на виробництві виробів із деревини згідно з КВЕД упродовж останніх чотирьох років (табл. 1).

Табл. 1. Динаміка обсягів реалізованої продукції за видом економічної діяльності "оброблення деревини та виробництво виробів з деревини, крім меблів" в розрізі областей Західної України

Найменування	Обсяг реалізованої продукції (в діючих цінах відповідного року), тис. грн				Питома вага області у загальному обсязі реалізованої продукції, %			
	2005	2006	2007	2008	2005	2006	2007	2008
Україна	3719400	4454600	5796400	6786600	100	100	100	100
Частка областей Західної України в загальному обсязі реалізованої продукції по Україні, зокрема:	-	-	-	-	60	59	59	57
Волинська область	137 693	222 636	330 772	404 394	4	5	6	6
Закарпатська область	271 783	241 832	285 196	339 254	7	5	5	5
Івано-Франківська область	523 418	643 743	964 995	1 174 533	14	14	17	17
Львівська область	637 795	639 642	766 369	868 551	17	14	13	13
Рівненська область	472 131	650 427	781 058	784 356	13	15	13	12
Тернопільська область	36 100	50 000	62 100	79 500	1	1	1	1
Хмельницька область	45 290	60 120	75 078	84 955	1	1	1	1
Чернівецька область	105 630	109 112	130 518	115 872	3	2	2	2

Джерело: складено на підставі [7]

Динаміка обсягів реалізованої продукції за видом економічної діяльності "оброблення деревини та виробництво виробів з деревини, крім меблів" у грошовому виразі демонструє стабільну тенденцію до зростання. При цьому частка восьми досліджуваних областей займає найбільшу питому вагу в загальному обсязі продаж, щоправда, демонструючи поступове зменшення від 60 % до 57 %, як наслідок загострення внутрішніх економічних проблем досліджуваних областей. Водночас, серед досліджуваної сукупності областей, що вносять найбільший вклад у виробництво та реалізацію виробів з деревини (крім меблів), потрібно виділити три області, які істотно випереджають інші за обсягами реалізованої продукції впродовж останніх чотирьох років. До таких областей треба віднести Івано-Франківську, Рівненську та Львівську області. Загалом, вдале географічне розташування підприємств на території Прикарпаття, Закарпаття та Полісся, тобто в осередках зосередження центрів лісозаготівлі, свідчить про наявність величезного виробничого потенціалу, що закладений на цій території. У поєднанні із розвинутою інфраструктурою та налагодженою системою взаємозв'язків між підприємствами, цей потенціал може бути підсилений.

Визначимо також внесок областей Західного регіону в загальний обсяг виробництва меблів в Україні протягом 2007-2008 рр., а також їхню питому вагу в сукупному обсязі виробництва в Західному регіоні на підставі аналізу статистичної інформації Головних управлінь статистики областей, що аналізуються (табл. 2).

Табл. 2. Динаміка обсягів виробленої меблевої продукції в межах областей Західного регіону України

Найменування	Виробництво меблів, тис. шт.		Питома вага області у загальному обсязі реалізованої продукції в Україні, %		Питома вага області у загальному обсязі реалізованої продукції областями Західної України, %	
	2007	2008	2007	2008	2007	2008
Україна*	13246,9	12910,6	100	100	-	-
Частка областей Західної України в загальному обсязі реалізованої продукції по Україні, зокрема:	-	-	28	30	100	100
Волинська	1104	1269,3	8	10	30	33
Закарпатська	1212,0	1162,2	9	9	32	30
Івано-Франківська	94,7	64,6	1	1	3	2
Львівська	676,0	747,0	5	6	18	19
Рівненська	62,1	58,6	0,5	0,5	2	2
Тернопільська	155,1**	187,9**	1	1	4	5
Хмельницька	101,4	78,6	1	1	3	2
Чернівецька	336,3	313,5	3	2	9	8

Джерело: складено на підставі [7]. * Складено на основі [8]; ** Дані представлено за не повний рік (без грудня місяця).

Представлена у табл. 2 інформація демонструє істотний вклад підприємств областей Західного регіону України у виробництво меблевої продукції. Так, підприємства семи областей, що досліджувались, виробляють

третину продукції меблевої промисловості, що представлена такими основними групами, як меблі для сидіння, меблі конторські (офісні) для підприємств торгівлі, меблі кухонні та інші меблі для житлових приміщень. Серед областей Західного регіону найбільший вклад у виробництво меблів вносить Волинська (33 % у 2008 р.), Закарпатська (30 % у 2008 р.) та Львівська області (19 % у 2008 р.). Варто також виокремити Чернівецьку область, частка якої у 2008 р. становить 8 %. Спеціалізація решти областей на виробництві меблевої продукції є низькою.

Отже, територіальне розташування галузей лісопромислового комплексу, та, зокрема, деревообробної галузі свідчить про наявність тісних взаємозв'язків між підприємствами цієї сфери, насамперед, в Західному регіоні (зокрема в межах Закарпатської, Івано-Франківської, Львівської, Волинської та Рівненської областей), які базуються на близькості розташування до місць зосередження основної сировини – центрів лісозаготівлі. Наявність цих ознак створює підґрунтя для підсилення конкурентоздатності підприємств деревообробної промисловості на засадах інтеграції та використання можливостей для отримання конкурентних переваг завдяки географічній близькості та взаємодолучення підприємств в єдиний технологічний ланцюг створення доданої вартості. Отже, існують об'єктивні причини об'єднання підприємств деревооброблення в кластери та території західного регіону. Водночас, потрібно зазначити привабливість географічного розташування саме цього регіону, який межує з такими країнами, як: Білорусія (Волинська, Рівненська області), Польща (Львівська та Волинська області), Словаччина, Угорщина, Румунія (Закарпатська, Івано-Франківська, Чернівецька області). Вдале географічне розташування підсилює конкурентні переваги підприємств регіону, зокрема, сприяє налагодженню тісних торговельних взаємозв'язків із сусідніми країнами, цим самим відкриваючи нові горизонти експортних можливостей галузі.

Обґрунтування можливостей формування деревообробних підприємств в кластер, відбір головних підприємств – каркасу кластера та його учасників, а також ефективних форм взаємозв'язку між ними потребує докладнішого ознайомлення із основними виробниками цієї галузі, їхнім фінансовим станом та перспективами діяльності.

Серед існуючих виробників меблів та виробів із дерева, які вносять істотний вклад у розвиток деревообробної галузі, значну частку у насичення ринку деревостружкових плит, є сім українських підприємств. Насамперед ті, що входять у дві групи: швейцарський концерн Swiss Krono Group, якому належать три заводи української гілки швейцарського концерну ТзОВ "Кроно-Україна" (в м. Кам'янка-Бузька Львівської області, смт. Солоницівка Харківської області, смт. Брошнів-Осада в Івано-Франківській області), і швейцарський концерн Sorbes Group, якій належать колишні структури українського ЗАТ "ВО" Деревні плити та матеріали" (Wooden BoardsMaterials) (WBM), а саме: два заводи у м. Надвірна Івано-Франківської області (ТзОВ "ЛК" Інтерплит Надвірна") та у м. Костопіль Рівненської області (ТОВ "Свиспан Лімітед"). У сумі на їхню частку припадає близько 80-90 % виробництва всієї ламінованої плити. Решту відсотків добирають київське ВАТ

"Аверс" та ТОВ "Калинівський експериментальний меблевий завод". Загалом така ситуація характерна й для інших європейських країн, де ринок також зосереджується в руках найбільших 5-6 вітчизняних виробників, оскільки цей бізнес є капіталомістким та технологічно складним. Щодо українського ринку меблевої продукції, то ситуація дещо відрізняється від ринку деревостружкової продукції, оскільки характеризується високою динамічністю самого ринку, який здебільшого зорієнтований на потреби кінцевого споживача, а відтак конкуренція на ньому носить більш жорсткий характер. На основі аналізу результатів діяльності найбільших виробників меблів у 2007 р., здійсненого у рамках незалежного рейтингового проекту "Топ-100 лучших компаний Украины", ініційованого видавництвом "Економіка" та редакцією "ІнвестГазети" [10], можна зробити такі висновки:

1. На ринку меблевої продукції зосереджено близько 20 найбільших гравців, які розподіляють між собою переважну його частину;
2. У територіальному аспекті розташування підприємств меблевої промисловості абсолютним лідером за чисельністю підприємств є Київська область, у якій зосереджено 7 суб'єктів господарювання. Друге місце посідає Волинська область, в якій зосереджено 3 підприємства. Серед решти областей слід виділити Дніпропетровську, Львівську та Харківську області, де розміщено по дві великі меблеві компанії. До областей, в яких розташовано по одному виробникові меблевої продукції, які входять до рейтингу 100 кращих компаній України, потрібно віднести: Донецьку, Закарпатську, Житомирську та Тернопільську області;
3. На найбільших, за обсягом чистого прибутку та чистого доходу підприємствах – виробниках меблів працює, зазвичай, понад 100 осіб. На території західноукраїнського макроекономічного району зосереджено 4 підприємства з чисельністю персоналу понад 500 осіб, тобто 50 % всіх підприємств, що за чисельністю належать до великих;
4. Серед основних сегментів ринку меблевої продукції слід виділити сегмент офісних та житлових корпусних меблів. У цьому сегменті конкуренція має яскраво виражений характер, а підприємства є конкурентами один одному за цінами, якістю, асортиментним позиціям тощо. Окреме місце посідає сегмент продажу офісних стільців, матраців та спеціалізованих меблів. Ринкова ніша в цьому сегменті очевидно є перспективною для подальшого насичення та відкритою для вступу нових підприємств;
5. За показниками чистого доходу найбільш потужним меблевим підприємством на території Західного макроекономічного району є ТОВ "Гербор-Холдінг", розташоване у Волинській області. Чистий дохід цього підприємства у 2007 р. становив понад 200 млн грн. Також у Волинській області розташовано ще два потужних меблевих виробники, обсяги чистого доходу яких перевищують 100 млн грн у 2007 р. Близьким до них за значенням обсягів продажу є ТОВ "Ено Меблі ЛТД" у Закарпатській області. У Львівській області за показником чистого доходу треба виокремити ТОВ "Мебель Сервіс" (71 млн грн у 2007 р.) та меншою мірою ТОВ "Сокме" (41 млн грн у 2007 р.) [10].

Таким чином, результати здійсненого аналізу дали змогу виділити найбільші центри деревообробної промисловості, які в складних економічних умовах зуміли оновити виробництво, удосконалити технології, налагодити випуск сучасних та високоякісних меблів, конструкційних матеріалів для них та інших товарів різного призначення з деревини, зайнявши передові позиції у відповідних галузях цієї промисловості. Одним із вагомих чинників, які підсилюють позиції зазначених підприємств-лідерів є, зокрема, вигідне географічне розташування. Основна частка підприємств – виробників деревних плит та меблів – розташована у Західному регіоні України, які характеризується своєю близькістю до кордонів із такими європейськими державами, як Польща, Румунія, Молдова, Словаччина. З одного боку, така близькість є стимулювальним чинником підсилення експортних можливостей, з іншого – чинником отримання економії витрат на придбання комплектувальних матеріалів із країн Європи через коротший транспортний маршрут доставки, порівняно з підприємствами, розташованими у центральних, північних, південних чи східних областях. Крім того, розташування у Західному регіоні України є привабливим щодо наближення до районів лісозаготівлі, що є особливо важливим для деревообробних підприємств. І, нарешті, сконцентрованість підприємств, які так чи інакше виступають ланками у технологічному ланцюзі створення готової продукції на території одного регіону є вагомим чинником отримання на цій основі додаткових переваг, насамперед, у площині можливостей, що відкриваються за налагодженої та ефективної співпраці. За ознакою територіального розташування потужних підприємств можна сформувати зведену таблицю, на якій представлено центри деревообробної та меблевої промисловості України.

Табл. 3. Територіальна спеціалізація підприємств меблевої та деревообробної промисловості за ознакою зосередження потужних виробництв

Найменування	Територіальне розташування підприємств за наявністю потужних виробництв (область)	Осередки меблевого та деревообробного виробництва на території Західного регіону
Центри меблевої промисловості	Київська Волинська Дніпропетровська Львівська Харківська Закарпатська Тернопільська	1 група: осередки меблевого та деревообробного виробництва: Волинська область Львівська область Закарпатська область Тернопільська область
Центри деревообробного виробництва	Івано-Франківська Львівська Рівненська Київська Волинська Закарпатська	2 група: осередки деревообробного виробництва: Івано-Франківська область Рівненська область

Отже, групування підприємств деревообробної та меблевої промисловості в територіальному аспекті за ознакою зосередження центрів виробництва в межах переважного типу діяльності дає змогу виокремити дві основні

групи (табл. 3): 1 група – осередки концентрації меблевого та деревообробного виробництв – охоплює території чотирьох суміжних областей (Волинська, Львівська, Закарпатська та Тернопільська); 2 група – осередки концентрації тільки деревообробного виробництва, а саме: виробників деревних плит, як основної сировинної бази меблевого виробництва – охоплює територію двох областей (Івано-Франківська та Рівненська) (рис. 3).

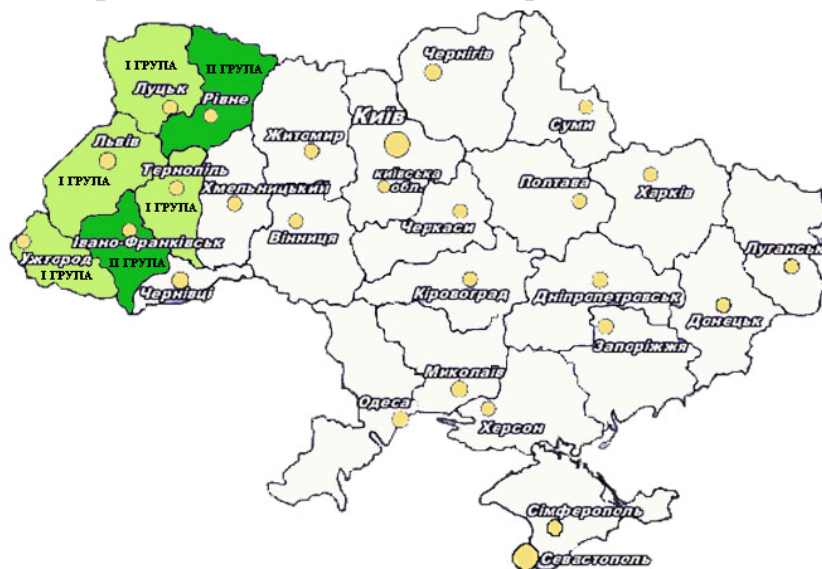

Рис. 3. Розташування осередків деревообробної та меблевої промисловості Західного макроекономічного району на карті України

Висновки. Щодо формування деревообробного кластера представлене розташування осередків основних виробництв деревообробної галузі у Західному регіоні України створює підґрунтя для ухвалення рішення щодо можливості обрання як базового регіону розташування кластера території виділених шести областей. Необхідними для цього передумовами є. – наявність великих виробників, які мають потужний виробничий та фінансовий капітал; – зосередженість у межах визначеного регіону мережі малих та середніх підприємств; – наближеність до сировинних джерел; – близькість розташування підприємств в рамках ланцюга створення доданої вартості, а, отже, і можливість налагодження між ними ефективної співпраці; – розгалужена система взаємозв'язків деревообробної галузі із суміжними галузями, зокрема лісовою та хімічною промисловістю, будівництвом, транспортною галуззю, локально сконцентрованими на території означеного регіону; – наявність наукових осередків, а саме університетів, інститутів, дослідних лабораторій тощо.

Література

1. Соколенко С.І. Інвестиційний та інноваційний розвиток Карпатського регіону – кластер лісової і деревообробної промисловості. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.sokolenko.com/clusters/58>.
2. Газета "Деревообробник" № 1 (211), 6-19 січня 2009 р. – С. 1, 4, розділ А.
3. Войнаренко М.П. Формування інвестиційної політики на основі інноваційних регіональних кластерів Хмельниччини // Повышение конкурентоспособности экономики на основе формирования кластерной модели производства: сб. научных докладов III Международной научно-практической конференции, 16-17 апреля 2008 г., г. Севастополь / под общ. ред. Вишня Л.И., Дубницкого В.И., Соколенка С.И. – Донецк : Изд-во "Юго-Восток", 2008. – 134 с., С. 16-23.

4. Дубницький В.И., Ляшенко В.И. Условия формирования и перспективы развития промышленных и инновационных нанокластеров // Повышение конкурентоспособности экономики на основе формирования кластерной модели производства: сб. научных докладов III Международной научно-практической конференции, 16-17 апреля 2008 г., г. Севастополь / под общ. ред. Вишня Л.И., Дубницкого В.И., Соколенка С.И. – Донецк : Изд-во "Юго-Восток", 2008. – 134 с., С. 23-44.

5. Похильченко О.А. Інтеграційні процеси в реструктуризації промисловості регіону // Вісник Хмельницького національного університету. – 2008. – № 6. – Т. 2 (122). – С. 181-184.

6. Похильченко О.А. Особливості взаємовідносин суб'єктів всередині кластеру // Науковий вісник Волинського національного університету ім. Лесі Українки. Економічні науки. – 2009. – № 26. – С. 45-49.

7. Статистичні дані – Держком. статистики. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.ukrstat.gov.ua>.

8. Газета "Деревообробник", № 9 (219), 5-18 травня 2009 р. – С. 4, розділ А.

9. Розміщення продуктивних сил : посібник / Л.Л. Тарангул, І.О. Горленко, Г.І. Євтушенко. – К., 2000-264 с..

10. "Топ-100 Рейтинг лучших компаний Украины", № 3-4 июль-август 2008 г. – К. : Изд-во "Новый друк", 2008.

11. Поповкін В.А. Регіонально-цілісний підхід в економіці. – К. : Вид-во "Наук. думка", 1993. – 219 с.

Похильченко О.А. Предпосылки формирования деревообрабатывающего кластера на территории Западного региона Украины

Оценено территориальное размещение отраслей лесопромышленного комплекса, и в частности, деревообрабатывающей отрасли, и обнаружено наличие тесных взаимосвязей между предприятиями этой сферы, в первую очередь в Западном регионе. Идентифицировано наибольшие центры деревообрабатывающей промышленности и определены предпосылки формирования деревообрабатывающего кластера на территории Западного региона Украины.

Ключевые слова: интеграция, кластер, конкурентоспособность, кластерная модель развития.

Pokhylchenko O.A. Pre-conditions of forming the woodworking cluster on territory of the Western region of Ukraine

The territorial location timber industry complex is assessed and in particular, woodworking industry and also revealed the close relations between enterprises of this sphere, especially in the western region of Ukraine. The largest woodworking industry centers are identified and also revealed preconditions of forming the woodworking cluster in Western region of Ukraine.

Keywords: integration, cluster, competitiveness, cluster model of development.

УДК 336.71 Здобувач Ю.Ю. Присяжник – Львівський інститут банківської справи УБС НБУ

ЗЛИТТЯ ТА ПОГЛИНАННЯ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ: МЕХАНІЗМИ РЕАЛІЗАЦІЇ І ПРИНЦИПИ ЗАСТОСУВАННЯ

Розкрито сутність механізмів злиття і поглинання комерційних банків. Наведено теоретичні положення, методичні та прикладні рекомендації щодо удосконалення формування і використання організаційно-економічних механізмів забезпечення ефективності злиттів та поглинань комерційних банків.

Постановка проблеми. В умовах трансформації національної економіки банківська система перебуває в стані становлення. Це передбачає постійну зміну правових актів, які регламентують банківську діяльність, умов створення, функціонування і ліквідування комерційних банків та їхніх